

Instituut voor de Nationale Rekeningen

Analyse van de prijzen
Jaarverslag 2021 van het Instituut
voor de nationale rekeningen
Deel I:
Inflatieverloop in België en de buurlanden in 2021

Prijzenobservatorium

Jaarverslag 2021 van het Instituut voor de Nationale Rekeningen¹

De totale inflatie is op haar hoogste niveau in 10 jaar, aangewakkerd door stijgende energieprijzen. Voor alle andere productgroepen blijft de inflatie beperkt, maar is op het einde van het jaar toch gestegen

In 2021 is de totale inflatie in België, gemeten op basis van het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen, fors gestegen tot gemiddeld 3,2 % (0,4 % in 2020), het hoogste niveau sinds 2011. In de loop van 2021 is de totale inflatie voortdurend gestegen van 0,8 % in het eerste kwartaal tot 6,4 % in het vierde kwartaal 2021. De kwartaalinflatie bereikte in het laatste kwartaal haar hoogste niveau sinds 1997, het jaar waarvoor de inflatie voor het eerst op basis van het GICP werd berekend.

De hoge totale inflatie in 2021 wordt verklaard door de sterke stijging van de prijzen voor energieproducten (gemiddeld +22,4 % op jaarbasis, en zelfs gemiddeld +47,7 % in het vierde kwartaal), terwijl deze in 2020 sterk daalden (-11,0 %) en in het eerste kwartaal 2021 slechts een lage inflatie vertoonden (+0,4 %). Ondanks hun beperkte gewicht in de consumptiekorf (9,6 %), leverde energie de grootste bijdrage aan de totale inflatie in 2021, namelijk 2,11 procentpunt. Twee derde van de totale inflatie in België in 2021 is dus te wijten aan de inflatie van energie.

In dezelfde periode is de inflatie van bewerkte levensmiddelen (van 2,1 % in 2020 naar 1,7 % in 2021) en de inflatie van diensten (van 1,8 % naar 1,6 %) gedaald, terwijl de inflatie van de niet-bewerkte levensmiddelen op jaarbasis is afgenomen (van 4,7 % naar -2,2 %). Voor de niet-energetische industriële goederen daarentegen is de inflatie vrijwel stabiel gebleven (van 0,7 % naar 0,8 %). Merk op dat voor elke productcategorie de waargenomen inflatievoet in 2021 lager is dan de gemiddelde inflatie waargenomen op vijf jaar (GJG voor de periode 2015-2020)².

Wanneer echter naar de evolutie van de inflatie in de loop 2021 wordt gekeken, blijkt dat de inflatie voor al deze productgroepen systematisch is toegenomen. In december bedroeg de inflatie voor bewerkte levensmiddelen 3,2 %, voor diensten 2,3 % en voor industriële goederen 2,1 %. Deze inflatieniveaus zijn dus systematisch hoger dan de gemiddelde inflatie waargenomen op vijf jaar (GJG 2015-2020), die respectievelijk 2,4 %, 1,9 % en 0,9 % bedraagt. Ook de inflatie van de niet-bewerkte levensmiddelen was in december voor het eerst positief. De verschillende oorzaken worden in de afzonderlijke hoofdstukken nader besproken, maar in het algemeen is dit te wijten aan het feit dat de vraag in sommige sectoren groter was dan het beperkte aanbod, met bijzonder zichtbare gevolgen voor de prijzen van duurzame goederen en diensten voor consumenten die onlangs weer zijn opengesteld.

De kerninflatie, die geen rekening houdt met de inflatie voor energie en niet-bewerkte levensmiddelen, daalde licht tot 1,4 % in 2021 (tegenover 1,5 % in 2020) als gevolg van een daling van de inflatie van diensten en bewerkte levensmiddelen.

---

¹ Begin 2021 waren sommige sectoren nog steeds, al dan niet tijdelijk, gesloten als gevolg van de coronacrisis. Dit was bijvoorbeeld het geval voor pretparken en terrassen van restaurants, die pas op 8 mei weer open konden, of voor bioscopen, fitnesscentra, sauna's en andere, die pas op 9 juni weer opengingen. Sinds 27 november 2021 werden er opnieuw beperkende maatregelen van kracht voor bepaalde sectoren, zoals een sluitingsuur (om 23.00 uur) voor de horeca, een maximum aantal toeschouwers voor culturele evenementen zoals bioscopen en theaters, en de sluiting van nachtclubs en dancings. Al deze maatregelen hebben ook een impact gehad op de berekening van de indexcijfers door Statbel. In december 2020 heeft Statbel een document gepubliceerd over de wijze waarop met de gevolgen van de coronacrisis werd omgegaan bij de berekening van het GICP. Zie https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/documents/Analyse/NL/13_NL_PriceRange_v1.pdf.

² De gemiddelde jaarlijkse groei (GJG) werd berekend door, op jaarbasis, de index van 2020 te vergelijken met de index van 2015 op basis van de volgende formule: $=(((\text{Index } 2020 / \text{Index } 2015)^{(1/5)) - 1) * 100$.

Recente evolutie van de inflatie op basis van het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijsen

(Jaar-op-jaar veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2019	2020	2021	2021					2021 - IV			Bijdrage 2020 ¹	Bijdrage 2021 ¹	Gewicht ²
				IV	I	II	III	IV	okt	nov	dec			
Energie	-0,8	-11,0	22,4	-	0,4	18,3	24,6	47,7	40,6	55,7	46,8	-1,06	2,11	9,6
Levensmiddelen	1,3	2,6	0,9	2,3	0,8	0,2	0,8	2,0	1,3	2,0	2,7	0,55	0,24	23,4
Bewerkte levensmiddelen	1,7	2,1	1,7	1,8	1,3	1,1	1,7	2,9	2,4	2,9	3,2	0,36	0,33	18,7
Niet-bewerkte levensmiddelen ^a	-0,4	4,7	-2,2	4,3	-1,4	-3,1	-2,8	-1,5	-3,0	-1,9	0,6	0,19	-0,09	4,7
Goederen en diensten	1,5	1,4	1,3	1,2	0,8	1,0	1,2	2,1	1,9	2,1	2,2	0,94	0,87	67,0
Diensten	1,8	1,8	1,6	1,6	1,3	1,4	1,4	2,3	2,2	2,5	2,3	0,75	0,66	27,7
Niet-energetische industriële goederen	1,0	0,7	0,8	0,6	0,1	0,4	1,0	1,6	1,4	1,4	2,1	0,19	0,21	39,3
Onderliggende inflatie^b	1,6	1,5	1,4	1,3	0,9	1,1	1,3	2,2	2,0	2,3	2,4	1,29	1,20	85,7
p.m. Gezondheidsindex ^c	1,5	1,0	2,0	0,8	0,5	0,9	2,1	4,5	3,5	4,8	5,2			
Totale inflatie	1,2	0,4	3,2	0,3	0,8	2,4	3,3	6,4	5,4	7,1	6,6	0,43	3,22	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, Statbel.

^a Fruit, groenten, vlees en vis. ^b Gemeten aan de hand van het GICP, zonder de niet-bewerkte levensmiddelen en de energieproducten. ^c Nationale consumptieprijsindex, zonder tabak, alcoholische dranken, benzine en diesel.

¹ Bijdrage tot de totale inflatie (in procentpunt) ² p.m. Gewicht in 2021 (in %). ³ De prijzen van kleding en schoeisel zijn in het eerste kwartaal 2021 met 3,2 % gedaald op jaarbasis (tegenover 0,0 % in het vierde kwartaal 2020), als gevolg van de verlenging van de soldenperiode tot 15/02/2021. Deze verlenging van de soldenperiode heeft een belangrijk verlagend effect gehad op de totale inflatie. In februari bedroeg de impact op de totale inflatie 0,6 procentpunt en voor het eerste kwartaal was dat 0,2 procentpunt.

De gezondheidscrisis en de maatregelen die zijn genomen om deze crisis aan te pakken, hebben de consumptie van de huishoudens in 2020 gewijzigd, wat gevolgen heeft gehad voor de berekening van de index in 2021. Dit komt doordat het GICP-gewichtenschema aan het begin van elk jaar wordt bijgewerkt om de laatste ontwikkelingen van de consumptiegewoonten weer te geven. ³ Hieruit blijkt dat de gewichten tussen 2020 en 2021 vooral zijn toegenomen voor levensmiddelen (+2,7 procentpunt) en niet-energetische industriële goederen (+0,5 procentpunt), ten koste van diensten (-3,3 procentpunt). Bepaalde diensten, zoals restaurants en cafés, of culturele diensten, werden immers in het bijzonder getroffen door de verschillende lockdowns die werden ingesteld om de gezondheidscrisis te bestrijden. Deze belangrijke wijzigingen in de weging, vooral op het niveau van de subcomponenten, hebben een directe invloed gehad op het inflatiecijfer voor 2021.

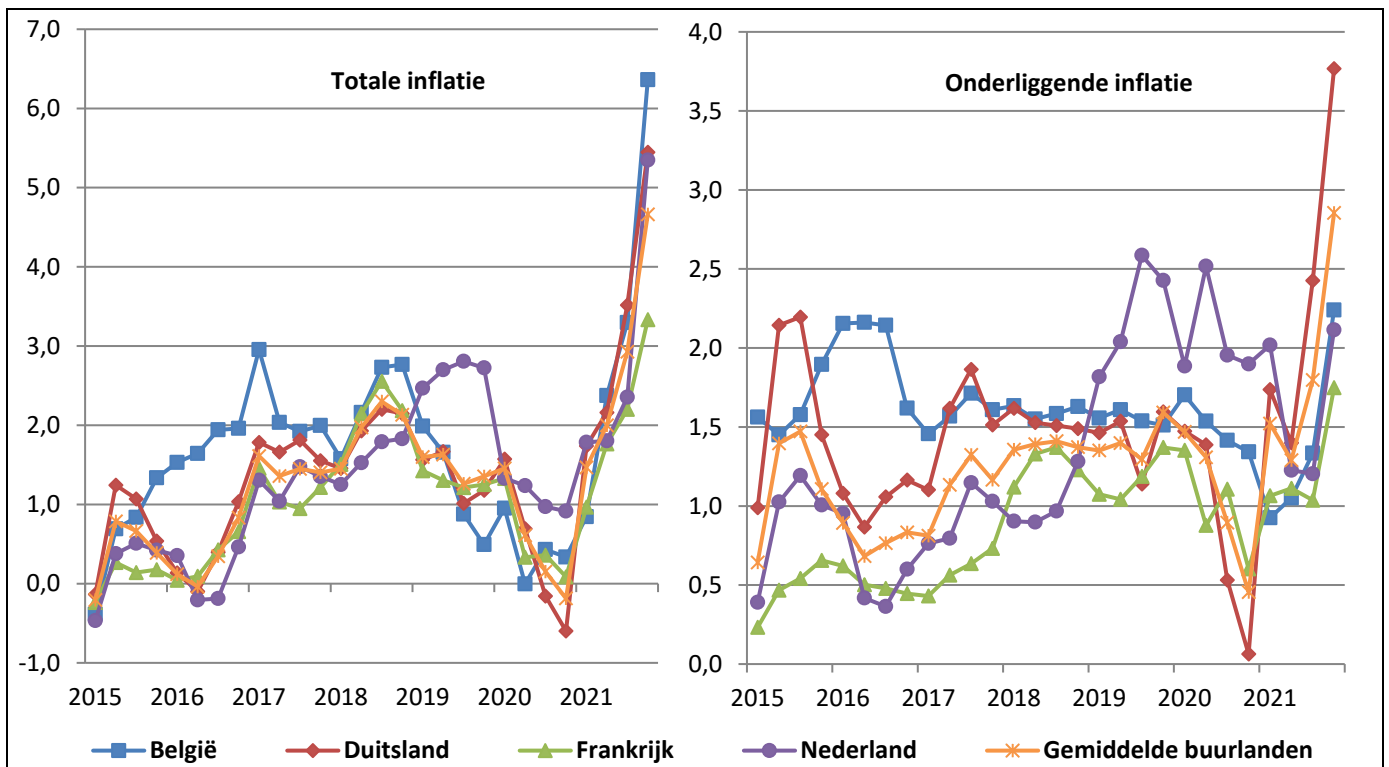
De gemiddelde totale inflatie van onze belangrijkste buurlanden (Duitsland⁴, Frankrijk en Nederland) kende in 2021 een meer gematigde stijging met 2,8 % (tegenover 0,5 % in 2020). De totale inflatie in België (3,2 %) was dus hoger dan in Frankrijk (2,1 %) en Nederland (2,8 %), terwijl ze lager bleef dan in deze twee landen in 2020. In vergelijking met Duitsland (3,2 %) vertoont België in 2021 hetzelfde inflatieniveau, wat ook in 2020 quasi het geval was. De hoge inflatie in Duitsland kan onder meer worden verklaard door het basiseffect na de tijdelijke btw-verlaging van 19 % naar 16 % in de tweede helft van 2020. Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie in Duitsland 2,4 % bedragen hebben, een lager niveau dan in België. In de loop van 2021 is de inflatie tussen het eerste en het laatste kwartaal 2021 zowel gestegen in België (van 0,8 % naar 6,4 %) als in Duitsland (van 1,7 % naar 5,4 %), Frankrijk (van 1,0 % naar 3,3 %) en in Nederland (van 1,8 % naar 5,3 %).

³ Voor meer informatie over de toegepaste methodologie, zie: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

⁴ Ter herinnering: tussen 1 juli en 31 december 2020 was er een btw-verlaging van 19 % naar 16 % in Duitsland, met een opwaartse impact op de inflatie in het derde en vierde kwartaal 2021.

Kwartaalevolutie van de totale inflatie en van de onderliggende inflatie in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaar-op-jaar veranderingspercentage)

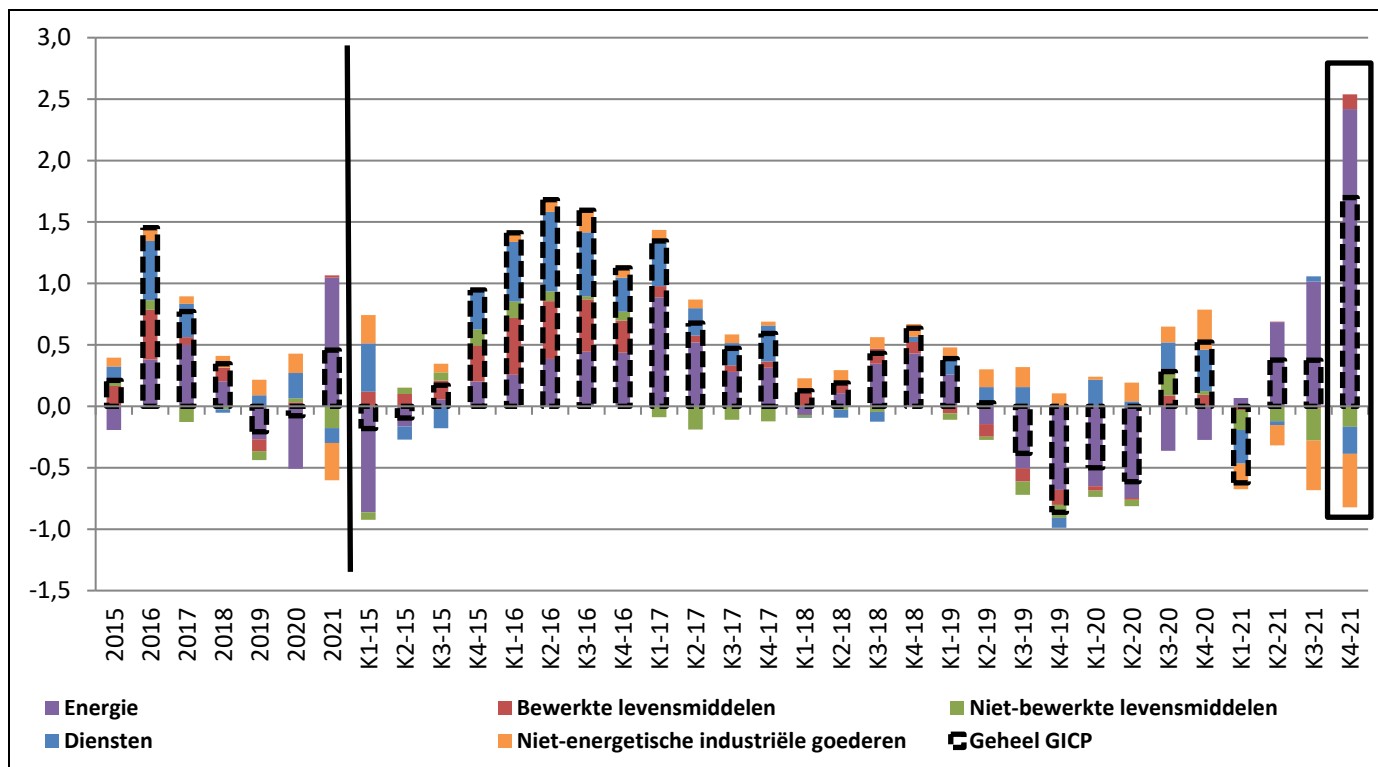

Bronnen: EC, FOD Economie, Statbel.

Het verschil in totale inflatie tussen België en haar buurlanden, dat in de eerste drie kwartalen gemiddeld vrijwel nihil was (0,04 procentpunt), bereikte in het vierde kwartaal 1,7 procentpunt in het nadeel van België. Over het ganse jaar 2021 bedroeg dit verschil dus 0,46 procentpunt in het nadeel van België. Dit verschil is uitsluitend het gevolg van een veel hogere inflatie in België voor energieproducten, die onder meer te wijten is aan het lage niveau van de taken op huisbrandolie en gas, zodat veranderingen in de onderliggende prijs van grondstoffen rechtstreeks en in aanzienlijke mate worden doorberekend in de consumptieprijzen (voor nadere uitleg, zie ook hieronder). Bovendien was de inflatie voor levensmiddelen en niet-energetische industriële goederen in België iets lager en voor diensten van hetzelfde niveau. De gemiddelde onderliggende inflatie van de buurlanden is gestegen tot 1,9 % in 2021 (tegenover 1,0 % in 2020).

Bijdrage van elke productgroep aan het inflatieverschil tussen België en de voornaamste buurlanden

(In procentpunt, jaar- en kwartaalgemiddelden)

Bronnen: EC, FOD Economie, Statbel.

Zeer sterke stijging van de energieprijzen, beïnvloed door het economisch herstel en door een combinatie van factoren die de prijzen op de energiegrondstoffenmarkten hebben beïnvloed

Na een forse daling in 2020 (-11,0 %), stegen de prijzen van energieproducten in België met gemiddeld 22,4 % in 2021. Deze hoge energie-inflatie werd veroorzaakt door zowel de sterke stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen als van de prijzen van motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen. De inflatie steeg bovendien gedurende het ganse jaar 2021. De inflatie steeg dus op jaarbasis van 0,4 % in het eerste kwartaal naar 18,3 % in het tweede kwartaal, voornamelijk als gevolg van het bijzonder lage niveau van de energieprijzen in het tweede kwartaal 2020, als gevolg van de sterke daling van de olieprijs (ter herinnering: deze scherpe daling begon in maart 2020 en had gevolgen voor de prijs van verschillende energieproducten. Vanaf het derde kwartaal 2020 steeg de olieprijs zeer sterk en keerde in het tweede kwartaal 2021 terug naar het niveau van voor de crisis). In het derde en vierde kwartaal 2021 bleef de inflatie stijgen, van gemiddeld 24,6 % naar 47,7 %. Deze versnelling van de inflatie wordt verklaard door het economisch herstel en door een combinatie van factoren die hebben geleid tot een stijging van de groothandelsprijzen op de energiegrondstoffenmarkten. Voor heel 2021 is het basiseffect verantwoordelijk voor meer dan de helft van de energie-inflatie, maar de uitzonderlijke omstandigheden die de afgelopen maanden op de energiemarkten werden waargenomen, hebben ook een sterk verhogend effect gehad op de inflatie van dit jaar.

Recente evolutie van de consumptieprijsen van energieproducten

(Jaar-op-jaar veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2019	2020	2021	2020	2021				2021 – IV			Bijdrage 2020 ¹	Bijdrage 2021 ¹	Gewicht ²
				0	I	II	III	IV	okt	nov	dec			
Gas	-5,8	-13,9	39,6	-9,0	3,2	17,7	44,5	94,5	75,5	113,1	94,4	-2,37	6,92	17,9
Elektriciteit	1,6	-6,4	16,2	-4,4	1,9	8,9	16,7	37,2	25,8	41,8	44,1	-2,17	6,04	37,4
Motorbrandstoffen	0,0	-8,5	15,2	-9,4	-1,0	19,3	16,9	27,3	26,6	32,6	22,9	-2,91	4,81	30,8
Vloeibare brandstoffen	-1,6	-28,2	36,4	-32,3	-5,5	52,2	45,6	68,2	78,4	78,7	49,5	-3,55	4,63	12,7
Vaste brandstoffen	2,4	3,0	1,6	2,2	1,9	1,2	1,8	1,5	1,5	1,1	1,9	0,03	0,02	1,2
Energie	-0,8	-11,0	22,4	-10,4	0,4	18,3	24,6	47,7	40,6	55,7	46,8	-10,97	22,41	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, Statbel.

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep (in procentpunt)² p.m. Gewicht in 2021 (in %).

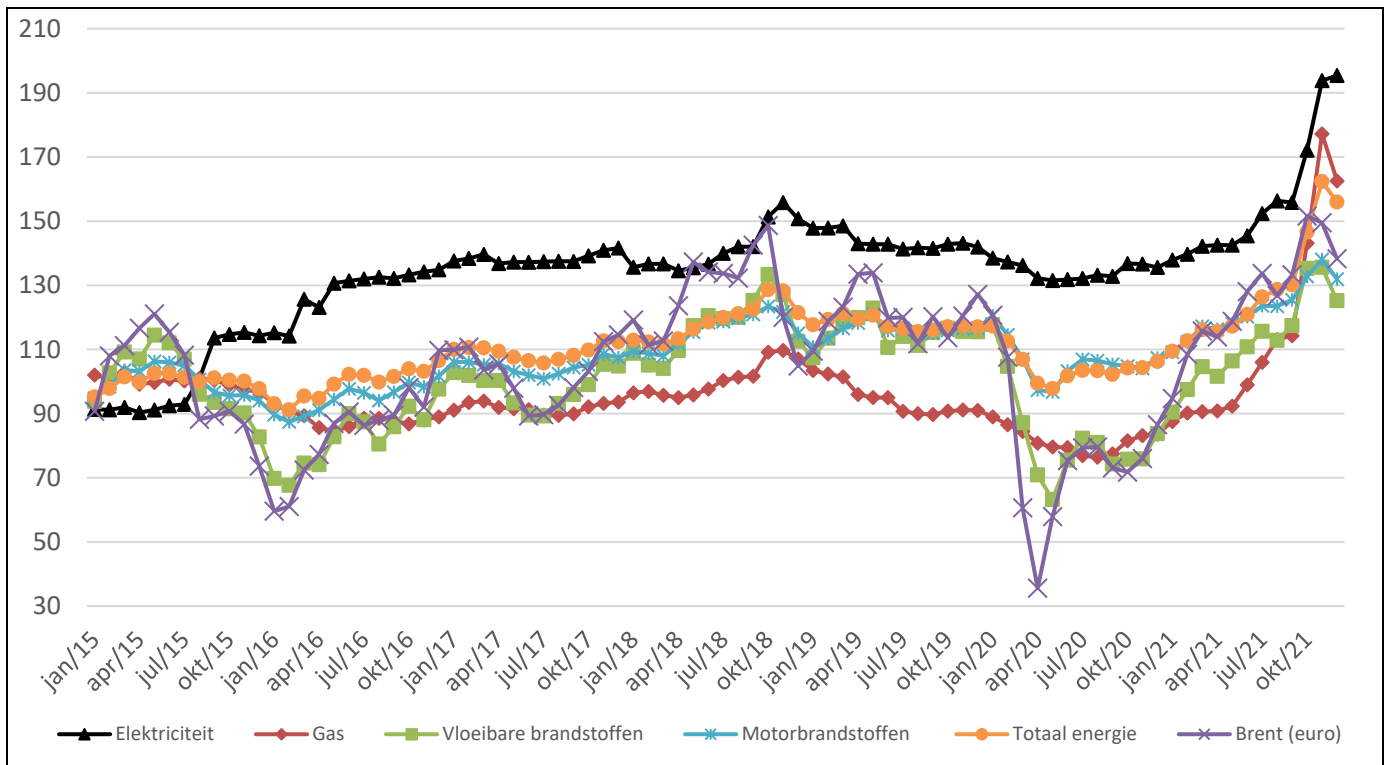
Meer bepaald noteerde de olieprijs in euro een stijging van 63,7 % op jaarbasis (en zelfs +87,5 % in het vierde kwartaal), en bedroeg aldus gemiddeld 59,2 euro/vat in 2021⁵. Deze stijging van de olieprijs wordt voornamelijk verklaard door het wereldwijde economische herstel, door het beleid van de OPEC en haar partnerlanden, waaronder Rusland, om een geleidelijke en beperkte maandelijkse stijging van de olieproductie voort te zetten (handhaving van een strikt quotabeleid), door geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten en een toegenomen vraag naar olieproducten voor de productie van elektriciteit (stijgende gas- en steenkoolprijzen hebben ertoe geleid dat elektriciteitsproducenten hun toevlucht nemen tot olieproducten).

Als gevolg van deze stijging van de gemiddelde olieprijs in euro, bedroeg de prijsstijging op jaarbasis van motorbrandstoffen en huisbrandolie respectievelijk 15,2 % en 36,4 % gemiddeld in 2021 (tegenover -8,5 % en -28,2 % in 2020). In het vierde kwartaal stegen de prijzen van deze producten zelfs met respectievelijk 27,3 % en 68,2 % op jaarbasis. Zoals vroeger reeds vermeld werd, is het niveau van de accijnzen op huisbrandolie zeer laag in België, zodat veranderingen in de onderliggende grondstofprijs rechtstreeks en in belangrijke mate worden doorberekend in de consumptieprijsen.

⁵ Insee, [Prijzen van olie en geïmporteerde grondstoffen](#).

Maandelijke consumptieprijsen van energieproducten

(Index 2015=100)

Bronnen: Insee⁶, EC, FOD Economie, Statbel.

De consumptieprijs van aardgas is sterk gestegen in 2021. De inflatie steeg van 3,2 % in het eerste kwartaal tot 94,5 % in het laatste kwartaal van het jaar. Over het ganse jaar bedroeg de inflatie dus gemiddeld 39,6 %, voornamelijk als gevolg van een stijging van de energiecomponent⁷ (gemiddeld +91,81 % op jaarbasis). Meer specifiek wordt de stijging van de gasprijs op de groothandelsmarkten voornamelijk verklaard door de stijging van de olieprijs (de indexering van bepaalde variabele contracten houdt rekening met de evolutie van de olieprijs), door de sterke wereldwijde vraag naar aardgas, onder andere door het economisch herstel, door lage Europese gasvoorraden ten gevolge van een vrij koude winter en lente, en door de stijging van CO₂-prijs in Europa waardoor de vraag naar aardgas toenam, ten nadele van steenkool, in het kader van de productie van elektriciteit. Voor meer details, zie de verklarende analyse van de recente opflakking van de consumptieprijsen van gas en elektriciteit in België en in de buurlanden.

Ook de elektriciteitsprijs steeg in 2021 met gemiddeld 16,2 % (tegenover -6,4 % in 2020). De inflatie bereikte in het vierde kwartaal zelfs 37,2 %. Deze prijsstijging op jaarbasis is voornamelijk te wijten aan de stijging van de kost van de zuivere energiecomponent (gemiddeld +51,0 % op jaarbasis voor de prijs/kWh en de heffingen, exclusief de kosten voor groene energie en warmtekrachtkoppeling). De stijging van de elektriciteitsprijs op de groothandelsmarkten wordt ook verklaard door een sterke vraag gekoppeld aan het economisch herstel, door de stijging van de productiekosten als gevolg van de sterke stijging van de grondstoffenprijzen (aardgas, steenkool) en van CO₂-certificaten⁸ (in november, op basis van de meest recente gegevens van de CREG op het moment dat dit verslag werd geschreven, bedroeg de prijs van een

⁶ De evolutie van de olieprijs is gebaseerd op gegevens die gepubliceerd werden door Insee, « [International prices of imported raw materials - Brent crude oil \(London\) - Prices in euros per barrel](#) ».

⁷ De totale elektriciteitsfactuur omvat, net als die van gas, verschillende componenten, namelijk de energiecomponent (die de grondstoffenkosten dekt), de kosten van distributie en transport, de verschillende taksen en heffingen evenals de btw.

ton CO₂ voor het eerst meer dan 66 euro, tegenover 21 euro in het tweede kwartaal 2020). Merk ook op dat de distributietarieven daalden in het Vlaamse Gewest (-8,1 % voornamelijk door de invoering van de nieuwe tariefmethodologie⁹), terwijl de distributietarieven in het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest relatief stabiel bleven op jaarbasis). De transporttarieven voor elektriciteit stegen met 11,4 % ten opzichte van 2020.

In de buurlanden stegen de prijzen voor energie op jaarbasis met gemiddeld 10,9 % (+10,1 % voor Duitsland, +10,6 % voor Frankrijk en +17,3 % voor Nederland), terwijl in België de prijzen gemiddeld twee keer zo snel stegen, namelijk met 22,4 %. In het vierde kwartaal is de inflatie voor energie in alle landen vrij sterk gestegen: met 47,7 % in België, tegenover een stijging van 19,2 % in Duitsland, 20,5 % in Frankrijk en zelfs 43,1 % in Nederland. In de loop van 2021 bleek het inflatieniveau voor energie in België dus aanzienlijk hoger dan het gemiddelde niveau van de belangrijkste buurlanden, voornamelijk als gevolg van een hogere prijsstijging op jaarbasis voor vloeibare brandstoffen, gas en elektriciteit. Ter herinnering, in het eerste kwartaal 2021 was de prijsstijging voor energieproducten op jaarbasis in België zeer beperkt (+0,4 %), net als gemiddeld in de buurlanden (+0,1 %) en in 2020 waren de energieprijzen op jaarbasis in België sterker gedaald (-11,0 %) dan in de buurlanden (gemiddeld -5,5 %). Deze sterkere inflatie van energie in België tijdens de beschouwde periode kan worden verklaard door de scherpe prijsdaling van de energiegrondstoffen in het tweede kwartaal 2020 en de snellere impact van deze daling op de consumptieprijzen in ons land. De stijging of daling van de groothandelsprijzen komt immers sneller tot uiting in de Belgische elektriciteits- en gasfacturen wegens het grotere aandeel variabele contracten met tussentijdse prijsaanpassingen, terwijl in de buurlanden vooral vaste contracten (en dus zonder tussentijdse indexering) worden aangeboden. Bovendien is het gewicht van de variabele component (te weten de energiecomponent) in de gasfactuur en in de prijzen van vloeibare brandstoffen (als gevolg van de lage taksen) groter in België (deze prijzen reageren dus sneller op veranderingen van de grondstoffenprijzen). Een vergelijking van de evolutie en het niveau van de consumptieprijzen voor gas en elektriciteit tussen België en zijn buurlanden wordt voorgesteld in de specifieke analyse met betrekking tot deze twee producten.

De prijzen van niet-bewerkte levensmiddelen zijn gedaald op jaarbasis, terwijl ze stabiel zijn voor bewerkte levensmiddelen (exclusief tabak), met echter een versnelling van de inflatie in het vierde kwartaal

In 2021 vertraagde het prijsstijgingstempo van de consumptieprijzen voor levensmiddelen opnieuw tot 0,9 %, tegenover 2,6 % in 2020. Dit is het laagste inflatieniveau voor deze productgroep sinds 2014. Desalniettemin bedroeg de inflatie in het vierde kwartaal 2,0 %, tegenover 0,8 % in het voorgaande kwartaal.

De prijzen van bewerkte levensmiddelen zijn meer bepaald met 1,7 % gestegen op jaarbasis (tegenover 2,1 % in 2020), vooral door tabak, waarvan de prijzen de hoogste inflatie kenden in deze productgroep (+8,5 % ten gevolge van de verhoging van de accijnzen in januari 2021). Indien alcohol en tabak buiten beschouwing worden gelaten, is de jaarinflatie voor bewerkte levensmiddelen zelfs quasi nul (0,2 %). Merk echter een verhoging van de inflatie voor bewerkte levensmiddelen op (met uitzondering van alcohol en tabak) in het vierde kwartaal (+1,1 %) en vooral in december (+1,6 %), als gevolg van de sterke stijging van de prijzen van bepaalde landbouwgrondstoffen op de wereldmarkt en de Europese markt (zie voor meer informatie het specifieke hoofdstuk inzake de prijzen in de agrovoedingssectoren in dit verslag).¹⁰ Binnen de subcategorieën voor bewerkte levensmiddelen hebben de sterkste stijgingen van de inflatie in het laatste

---

⁹ De nieuwe tariefmethodologie bepaalt een kost voor het aangepaste kapitaal voor activa die in het distributienet worden geïnvesteerd. Dit aandeel daalt van 4,8 % in 2020 naar 3,5 % voor de periode 2021-2024. De daling van de vergoeding weerspiegelt de huidige lage rentevoeten, die de distributienetbeheerders in staat hebben gesteld om tegen gunstige voorwaarden nieuw kapitaal aan te trekken.

Zie: <https://www.vreg.be/sites/default/files/press-release/pers-2020-07.pdf>.

¹⁰ Deze druk op de grondstoffenprijzen manifesteerde zich reeds verschillende maanden, maar kwam pas aan het eind van het jaar tot uiting in de consumptieprijzen. Merk verder op dat de prijs van koffie op de wereldmarkt in de loop van 2021 eveneens aanzienlijk is gestegen, maar dit is nog niet tot uiting gekomen in de kleinhandelsprijzen.

kwartaal 2021 betrekking op oliën en vetten (+4,1 %), brood en granen (+1,7 %) en suikerproducten (+0,9 %). Op de landbouwgrondstoffenmarkten laten oliën, granen en suiker namelijk de sterkste stijgingen zien.

Voor niet-bewerkte levensmiddelen daalden de prijzen op jaarbasis nog sterker, met -2,2 % (tegenover +4,7 % in 2020). De prijzen zijn op jaarbasis inderdaad gedaald voor groenten (-2,1 %), en nog sterker voor fruit (-6,5 %). De prijzen van fruit en groenten zijn echter niet bijzonder laag (ze komen overeen met het kwartaalgemiddelde voor de periode 2017-2020), maar het zijn de prijzen van 2020 die een hoog niveau hebben bereikt en derhalve een verklaring vormen voor deze negatieve inflatie.¹¹ Ter herinnering: de prijzen in 2020 waren hoog als gevolg van de moeilijke weersomstandigheden voor fruit in het seizoen 2019-2020 en voor groenten in de eerste helft van het jaar en in de zomer van dat jaar (droogte). Anderzijds is de inflatie voor vlees (+0,4 %, tegenover +3,1 % in 2020) en vis en schaal- en schelpdieren vertraagd (+0,4 %, tegenover +4,5 % in 2020).

In de buurlanden, zoals in België, is de inflatie van levensmiddelen eveneens vertraagd tot 2,0 % gemiddeld in 2021 (tegenover 2,7 % in 2020). De inflatie kende echter een verschillend verloop in de buurlanden. Zo is het prijsstijgingstempo van levensmiddelen vertraagd in Frankrijk (van 3,2 % naar 1,2 %) en in Nederland (van 2,9 % naar 0,8 %), terwijl het in Duitsland is toegenomen (van 2,3 % naar 2,9 %)¹². De inflatie in België (0,9 %) blijft dus lager dan in Duitsland en Frankrijk. België onderscheidt zich voornamelijk van zijn buurlanden op het vlak van de evolutie van de prijzen van niet-bewerkte levensmiddelen. In de buurlanden stegen de prijzen op jaarbasis gemiddeld met 2,2 % (-0,7 % in Nederland, 1,8 % in Frankrijk en 3,2 % in Duitsland), terwijl ze in België met 2,2 % daalden als gevolg van een scherpe daling van de prijzen van groenten en fruit op jaarbasis. Voor bewerkte levensmiddelen bedraagt de inflatie in de buurlanden gemiddeld 2,0 % (1,1 % voor Nederland, 1,1 % voor Frankrijk en 2,9 % voor Duitsland), tegenover 1,7 % voor België. België onderscheidt zich met een hogere inflatie voor tabak (+8,5 %), onder meer als gevolg van een sterke verhoging van de accijnzen in ons land begin 2021. Anderzijds wordt de inflatie, exclusief alcohol en tabak, bijna nul in België (0,2 %), wat ook het geval is voor Frankrijk (0,2 %) en Nederland (-0,1 %), terwijl de inflatie in Duitsland 3,0 % bedraagt.

In het vierde kwartaal is de inflatie voor levensmiddelen in alle buurlanden, behalve Frankrijk, vrij sterk gestegen.

Stijging van de inflatie op jaareinde, zowel voor zowel diensten als voor niet-energetische industriële goederen (NEIG).

Het stijgingstempo van de prijzen voor **diensten** is in 2021 vertraagd tot 1,6 % (tegenover 1,8 % in 2020), een niveau dat lager is dan de gemiddelde inflatie (GJG) waargenomen in de loop van de periode 2015-2020 (1,9 %). Deze vertraging van het prijsstijgingstempo voor diensten werd voornamelijk veroorzaakt door een lagere inflatie voor werkelijke woninghuur (van gemiddeld 2,7 % in 2020 naar 2,0 % in 2021), voornamelijk door een nieuwe methode voor de berekening van de private huur in het GICP, alsook een herberekening van de sociale huur in Vlaanderen sinds januari 2020, die de inflatie van de huur opdreef) en goederen en diensten voor het dagelijks onderhoud van de woning (van 3,8 % in 2020 naar -0,7 % in 2021), voornamelijk door het wegvallen van het effect van de in januari 2020 ingevoerde vermindering van de fiscale aftrekbaarheid van dienstencheques in Vlaanderen. Financiële diensten registreerden een inflatie van 9,3 % in 2021 (tegenover gemiddeld 5,6 % in 2020 en zelfs 2,6 % in 2019) als gevolg van de verhoging van de tarieven dit jaar bij een aantal grote banken. Tussen januari 2019 en december 2021 zijn de prijzen voor financiële diensten in totaal met 19,0 % gestegen. Ook de postdiensten kenden een sterke prijsstijging (+18,1 %) als gevolg van de nieuwe postzegtarieven vanaf 1 januari 2021 (in drie jaar tijd zijn ze al met 54,3 % gestegen).

Merk op dat de inflatie in de dienstensector op het einde van het jaar voor alle categorieën van diensten sterk is gestegen, tot gemiddeld 2,3 % in het vierde kwartaal 2021 (tegenover 1,4 % in het vorige kwartaal). De belangrijkste versnelingen worden waargenomen in de sectoren recreatie en cultuur (van 1,0 % in het derde kwartaal naar 3,1 % in het vierde

¹¹ De prijsdaling op jaarbasis voor deze producten is in het vierde kwartaal aanzienlijk afgenomen, daar de prijzen vanaf oktober 2020 waren begonnen te dalen dankzij een betere oogst voor het seizoen 2020-2021.

¹² Ter herinnering: de btw op levensnoodzakelijke producten werd gedurende het tweede semester 2020 in Duitsland verlaagd.

kwartaal), restaurants en hotels (van 1,6 % naar 3,5 %) en vervoer exclusief energie (van 2,1 % naar 3,4 %). De heropening van sommige van deze diensten na de verschillende lockdowns ging gepaard met een prijsstijging.

Het prijsstijgingstempo voor de productgroep **NEIG** bedraagt gemiddeld 0,8 % in 2021 (tegenover 0,7 % in 2020). De inflatie blijft dus laag en onder de GJG voor de periode 2015-2020 (0,9 %). Toch steeg de inflatie gedurende het jaar van 0,1 % in het eerste kwartaal tot 1,6 % in het vierde kwartaal. Deze stijging van de inflatie voor NEIG is hoofdzakelijk het gevolg van een onevenwicht tussen de toegenomen vraag en de verstoringen in de mondiale bevoorradingsketen (tekorten aan arbeidskrachten als gevolg van uitbraken van het coronavirus of sanitaire maatregelen in zeehavens wereldwijd en bij producenten; verstoringen in de logistieke keten, hogere containertarieven). De inflatie van de productgroep NEIG werd ook grotendeels bepaald door de aankoop van voertuigen (3,4 % in 2021, vooral als gevolg van hogere prijzen voor nieuwe auto's door de sterke vraag, tekorten aan elektronische chips en lange levertijden).

De niet-energetische industriële goederen en de diensten kenden een versnelling van de inflatie tijdens de laatste maanden van 2021. Een specifiek hoofdstuk gaat in op de recente prijsontwikkelingen van NEIG en diensten en identificeert op gedetailleerd niveau de oorzaken van recente prijsontwikkelingen voor een aantal goederen en diensten. Voor de NEIG zijn dat de volgende goederen: CP05111- meubelen, CP07112- tweedehands auto's, CP0431- materiaal voor onderhoud en reparatie van de woning en CP09131- personal computers. De volgende diensten werden geanalyseerd: CP11111- restaurants, cafés en dancings, CP1211- kapsalons en inrichtingen voor lichaamsverzorging en CP0732- diensten voor onderhoud en reparatie voor privé-voertuigen.

In de buurlanden steeg de inflatie van diensten gemiddeld van 1,2 % in 2020 tot 1,8 % in 2021, een iets hoger niveau dan in België (1,6 %). In het vierde kwartaal stegen de prijzen van diensten zelfs met gemiddeld 2,6 % in de buurlanden. Het prijsstijgingstempo van niet-energetische industriële goederen is fors gestegen tot 1,9 % in 2021 (tegenover 0,1 % in 2020), dit is een hoger niveau dan in België (0,8 %). In het vierde kwartaal stegen de prijzen van industriële goederen met gemiddeld 3,2 % in de buurlanden (1,6 % voor Frankrijk, 2,8 % voor Nederland en 4,4 % voor Duitsland) tegenover een stijging van 1,6 % voor België. Merk ten slotte op dat bij vergelijking van de inflatiepercentages bij constante indirecte belastingen, het inflatieverschil voor industriële goederen tussen België en zijn buurlanden veel lager is, en meer in het bijzonder met Duitsland (door de tijdelijke verlaging van het btw-tarief in het tweede semester 2020).¹³

---

¹³ De hogere inflatie in Duitsland voor de NEIG hangt grotendeels samen met de normalisering van het btw-niveau. In Nederland zijn de in prijs gestegen NEIG min of meer gelijk aan die in België: ze zijn namelijk beïnvloed door het onevenwicht tussen vraag en aanbod, doorvertragingen in levertijden en de gestegen transporttarieven. Het gaat bijvoorbeeld over huishoudelijke benodigdheden zoals meubelen, benodigdheden voor onderhoud en reparatie van woningen of huishoudelijke apparaten.

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangsstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr.: 0314.595.348

<https://economie.fgov.be>

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

Meer informatie:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Peter Van Herreweghe
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Tel.: +32 2 277 83 96
E-mail: Peter.Vanherreweghe@economie.fgov.be

Internetversie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

.be